

UNIwersYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Współczesna kultura literacka Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Filologia polska	Cykl dydaktyczny 2023/24	
Specjalność -	Kod zajęć 03FPLS.21K.07391.23	
Jednostka organizacyjna Wydział Filologii Polskiej i Klasycznej	Języki wykładowe polski	
Poziom studiów studia drugiego stopnia	Obligatoryjność Obowiązkowy	
Forma studiów studia stacjonarne	Blok zajęciowy Przedmioty kierunkowe	
Profil studiów profil ogólnoakademicki		
Koordynator zajęć	Sylwia Karolak, Marcin Jaworski	
Prowadzący zajęcia	Marcin Jaworski, Błażej Warkocki	
Okres Semestr 1	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Konwersatorium: 30, Zaliczenie z oceną	Liczba punktów ECTS 3

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	zapoznanie studentów z najważniejszymi zjawiskami współczesnego życia literackiego: twórczości literackiej, instytucji, komunikacji i krytyki literackiej;
C2	interpretacja najnowszej poezji i prozy w kontekście współczesnych zjawisk artystycznych, w tym kultury popularnej, aktualnych dyskursów publicznych, przekształceń systemu medialnego i innych zjawisk społeczno-politycznych;
C3	przygotowanie studentów do świadomego i aktywnego uczestnictwa we współczesnej kulturze, inicjowania i organizowania wydarzeń w obrębie życia literackiego, z wykorzystaniem technologicznych możliwości komunikacyjnych

Wymagania wstępne

Brak

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	omawia najważniejsze estetyczne i ideowe orientacje polskiej literatury współczesnej	FPL_K2_W01, FPL_K2_W08, FPL_K2_W10	Kolokwium ustne, Praca pisemna, Poziom kompetencji, innowacyjności i zaangażowania w dziedzinie literackiej współczesności; poziom przygotowania do udziału w dyskusji panelowej i debacie oksfordzkiej
W2	charakteryzuje procesy zachodzące we współczesnej literaturze: relacje między literaturą i kulturą popularną, literaturą i innymi sztukami, literaturą i mediami, literaturą i realiami gospodarki rynkowej	FPL_K2_W02, FPL_K2_W04, FPL_K2_W06	Kolokwium ustne, Praca pisemna, Poziom kompetencji, innowacyjności i zaangażowania w dziedzinie literackiej współczesności; poziom przygotowania do udziału w dyskusji panelowej i debacie oksfordzkiej
W3	przedstawia mapę życia literackiego w Polsce współczesnej (pisma, nagrody, ośrodki, środowiska)	FPL_K2_W09	Kolokwium ustne, Praca pisemna, Poziom kompetencji, innowacyjności i zaangażowania w dziedzinie literackiej współczesności; poziom przygotowania do udziału w dyskusji panelowej i debacie oksfordzkiej

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
W4	charakteryzuje orientacje estetyczne współczesnej krytyki literackiej	FPL_K2_W08, FPL_K2_W10	Kolokwium ustne, Praca pisemna, Poziom kompetencji, innowacyjności i zaangażowania w dziedzinie literackiej współczesności; poziom przygotowania do udziału w dyskusji panelowej i debacie oksfordzkiej
W5	charakteryzuje stosunek literatury współczesnej do problematyki społecznej (wykluczenie, dyskursy mniejszości, racje i spory polityczne)	FPL_K2_W04, FPL_K2_W09	Kolokwium ustne, Praca pisemna, Poziom kompetencji, innowacyjności i zaangażowania w dziedzinie literackiej współczesności; poziom przygotowania do udziału w dyskusji panelowej i debacie oksfordzkiej
W6	omawia najważniejsze zjawiska w polskim literacie	FPL_K2_W06, FPL_K2_W08	Kolokwium ustne, Praca pisemna, Poziom kompetencji, innowacyjności i zaangażowania w dziedzinie literackiej współczesności; poziom przygotowania do udziału w dyskusji panelowej i debacie oksfordzkiej
Umiejętności - Student/ka:			
U1	potrafi określić własne stanowisko wobec orientacji estetycznych współczesnej krytyki literackiej	FPL_K2_U04, FPL_K2_U07	Kolokwium ustne, Praca pisemna, Poziom kompetencji, innowacyjności i zaangażowania w dziedzinie literackiej współczesności; poziom przygotowania do udziału w dyskusji panelowej i debacie oksfordzkiej
U2	potrafi aktywnie uczestniczyć w dyskusji panelowej i debacie oksfordzkiej	FPL_K2_U06, FPL_K2_U07, FPL_K2_U09	Poziom kompetencji, innowacyjności i zaangażowania w dziedzinie literackiej współczesności; poziom przygotowania do udziału w dyskusji panelowej i debacie oksfordzkiej
Kompetencji społecznych - Student/ka:			

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
K1	jest gotów do świadomego uczestnictwa we współczesnej kulturze i w życiu literackim, ze zrozumieniem i otwartością traktując różne tendencje estetyczne i kulturowe	FPL_K2_K01, FPL_K2_K04, FPL_K2_K09	Kolokwium ustne, Poziom kompetencji, innowacyjności i zaangażowania w dziedzinie literackiej współczesności; poziom przygotowania do udziału w dyskusji panelowej i debacie oksfordzkiej
K2	jest gotów zabrać głos publicznie i formułować sądy na temat najnowszych faktów literackich i kulturalnych	FPL_K2_K02, FPL_K2_K03, FPL_K2_K04, FPL_K2_K05, FPL_K2_K06	Kolokwium ustne, Poziom kompetencji, innowacyjności i zaangażowania w dziedzinie literackiej współczesności; poziom przygotowania do udziału w dyskusji panelowej i debacie oksfordzkiej

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Najważniejsze zjawiska, nurty i języki współczesnej literatury polskiej	W1, W2, U2, K2	Konwersatorium
2.	Instytucje życia literackiego: czasopisma, nagrody literackie, festiwale itp.	W3, U2	Konwersatorium
3.	Geografia literacka Polski współczesnej (ośrodki, centrale, prowincje) i sposoby uczestnictwa w kulturze literackiej	W3, W4, U2, K2	Konwersatorium
4.	Miejsce literatury we współczesnej kulturze audiowizualnej i cyfrowej (wzajemne wpływy, zależności, przekształcenia)	W2, W6, U2, K2	Konwersatorium
5.	Ekonomia literacka (rynek, wydawnictwa, promocja, bestsellery)	W2, U2, K2	Konwersatorium
6.	Literatura wobec kultury masowej, rynku, mediów. Rola Internetu w przekształceniu i organizacji życia literackiego	W1, W2, W3, W4, W5, W6, U1, U2, K1, K2	Konwersatorium
7.	Literatura współczesna w perspektywie socjologii i antropologii kulturowej	W1, W2, W3, W4, W5, W6, U1, U2, K1, K2	Konwersatorium

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Konwersatorium	Dyskusja, Praca z tekstem, Metoda analizy przypadków, Uczenie problemowe (Problem-based learning), Metoda ćwiczeniowa, Metoda warsztatowa, Metoda projektu, Demonstracje dźwiękowe i/lub video, Metoda aktywizująca - "burza mózgów", Metoda aktywizująca - metoda "kuli śniegowej", Metoda aktywizująca - konstruowanie "map myśli", Praca w grupach

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Konwersatorium	<p>Warunki zaliczenia: warunkiem zaliczenia zajęć jest złożenie wartościowej merytorycznie i stylistycznie pracy pisemnej, aktywność i jej jakość w trakcie zajęć (udział w dyskusji i w pracy zespołowej), odpowiedni poziom kompetencji, innowacyjności i zaangażowania w dziedzinie literackiej współczesności. Ponadto ocenie podlega poziom przygotowania do udziału w dyskusji panelowej i debacie oksfordzkiej. Zajęcia kończy kolokwium ustne. Kryteria oceniania: bardzo dobry (bdb; 5,0): bardzo dobra, pogłębiona znajomość historycznych, społecznych, kulturowych kontekstów literatury współczesnej; umiejętność gruntownej charakterystyki instytucji literackich po 1989 r.; bardzo dobra znajomość czynników kształtujących opinię literacką (krytyka, media, promocja); umiejętność samodzielnej, krytycznej interpretacji sytuacji literackich; dobry plus (+db; 4,5): jak wyżej, z nieznacznymi niedociągnięciami zwłaszcza w zakresie krytycznego ustosunkowania się do niektórych zjawisk (np. przeceniania lub niedoceniań pisarzy); dobry (db; 4,0): możliwy szerszy zakres niedociągnięć: mniejsze umiejętności praktyczne – np. ustosunkowania się do wybranych polemik literackich; dostateczny plus (+dst; 3,5): mniej pogłębiona znajomość najważniejszych tendencji i tematów literatury współczesnej; mniej szeroka orientacja w zakresie instytucji życia literackiego; znajomość głównych pojęć, służących do opisu sytuacji literackiej; dostateczny (dst; 3,0): mniej pogłębiona, ale zadowalająca znajomość podstawowych syntetycznych obrazów literatury współczesnej; mniej szeroka, ale zadowalająca orientacja na mapie literackiej; niedostateczny (ndst; 2,0): niezadowalająca znajomość kontekstów literatury współczesnej; poważne braki .w zakresie infrastruktury literackiej; zupełna dezorientacja w dziedzinie opinii literackiej.</p>

Literatura

Obowiązkowa

1. P. Czapliński, M. Leciński, E. Szybowicz, B. Warkocki, Kalendarium życia literackiego 1976-2000. Wydarzenia, dyskusje, bilanse, Kraków 2003;
2. A. Nasiłowska, Literatura okresu przejściowego. 1975-1996, Warszawa 2007;
3. P. Czapliński, Powrót centrali, Kraków 2007;
4. J. Jarzębski, Czy arcydzieła istnieją naprawdę? „Znak” 2002, nr 10;
5. I. Kania, Kanon kultury: sztywna forma czy żywa treść? „Znak” 1994, nr 7;
6. Kanon i obrzeża. Pod red. T. Czernskiej I. Iwasiów, Kraków 2005 (tu szczeg. teksty D. Kozickiej i J. Orskiej);
7. G. Jankowicz, P. Marecki, A. Palecka, J. Sowa, T. Warczok, Literatura polska po 1989 roku w świetle teorii Pierre’a Bourdieu. Raport z badań, Kraków 2015;
8. Pisma kulturalne w Polsce po 1989 roku. Leksykon, red. J. Gałuszka, G. Maroszczuk, A. Nęcka, Katowice 2010;
9. Postmodernizm. Antologia przekładów. Kraków 1997 (tu: R. E. Krauss, Oryginalność awangardy; W. Welsch, Estetyka i anestetyka);
10. Polityka literatury, red. K. Dunin, Warszawa 2009 (artykuły: P. Czapliński, Polityka literatury, S. Sierakowski, Ironia, literatura, system; K. Szczuka, Rewolucja jest kobietą);
11. O. Szmidt, Chybiona rewolucja (O Zwrocie politycznym Igora Stokfiszewskiego, „Wielogłos” 2001, nr 1;
12. J. Orska, O „lewicowej” strategii współczesnej krytyki literackiej wobec wolnego rynku mediów, w: Dyskursy krytyczne u progu XXI wieku. Między rynkiem a uniwersytetem, red. D. Kozicka, T. Cieślak-Sokołowski, Kraków 2007;
13. J. Borowczyk, M. Larek, Rozmowa była możliwa. Wywiady z pisarzami, Poznań 2008 (Andrzej Sosnowski, Piotr Sommer, Bronisław Świdorski, Artur Daniel Liskowacki, Bohdan Zadura, Dariusz Soñnicki);
14. J. Borowiec, Szare Światło. Rozmowy z Krystyną Miłobędzką i Andrzejem Falkiewiczem, Wrocław 2009 (Spotkanie, Saldo we dwoje, Nie pamiętam, pamiętam, Do piekła, ale z fasonem, Nic przed..., W stronę Wschodu);
15. Cz. Miłosz, Życie na wyspach, Kraków 2014 (tu: Niemoralność sztuki, Życie na wyspach, Przeciw poezji niezrozumiałej, Postscriptum);
16. B. Zadura, Daj mu tam, gdzie go nie ma, w: idem, Daj mu tam, gdzie go nie ma. Szkice o poezji, Lublin 1996;
17. J. Podsiadło, Daj mi tam, gdzie mogę dobiec, „Tygodnik Powszechny” 2000, nr 24;
18. J. Gutorow, O poezji niezrozumiałej, „Tygodnik Powszechny” 2000, nr 36;
19. A. Franaszek, Poezja jak bluza z kapturem, „Gazeta Wyborcza” 2014.03.21;
20. M. Zaleski, Coś więcej, „Dwutygodnik.com. Strona Kultury” 2014, nr 131;
21. M. Maryl, Kim jest pisarz (w internecie), „Teksty Drugie” 2012, nr 6;
22. M. Fliciak, Tekst jako plik. Techno-społeczne wymiary czytania na przykładzie przemian procesów dystrybucji tekstów akademickich), „Teksty Drugie” 2012, nr 6;
23. M. Kazimierzczak, Użytkownik, nadawca i odbiorca w Web 2.0, „Teksty Drugie” 2012, nr 6;
24. A.M. Szczepan-Wojnarowska, Blogi jako forma literacka, „Pamiętnik Literacki” 2006, z. 4;
25. K. Hoffmann, Hejtuję litblogi? Blogi o literaturze a krytyka literacka;
26. Z. Fajfer, Liberatura czyli literatura totalna, pod red. K. Bazarnik, Kraków 2010 (tam: Z. Fajfer, Liberatura czyli literatura totalna oraz K. Bazarnik, Liberatura czyli o powstawaniu gatunków);
27. M. Pisarski, Na kozetce (e-)liberatury, dostęp w sieci: http://techsty.art.pl/m9/rec_m_pisarski_powieki.html;
28. J. Jarniewicz, Slam, czyli wiersze na ringu, w: idem, Od pieśni do skowytu, Wrocław 2008;
29. M. Janion, Zmierzch paradygmatu, w: eadem, Czy będziesz wiedział, co przeżyłeś, Warszawa 1996;
30. A. Zagajewski, Obrona żarliwości, Kraków 2002 (część I);
31. B. Bodzioch-Bryła, G. Pieruszewska-Kobiela, A. Regiewicz, Literatura – nowe media. Homo irretitus w kulturze literackiej XX i XXI wieku, Toruń 2015.
32. Powyższa lista ma charakter orientacyjny i jest realizowana we fragmentach z uwzględnieniem zaplanowanego dla przedmiotu nakładu czasu pracy przewidzianej na czytanie. Ostateczny kształt listy lektur określa wykładowca na początku zajęć.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Konwersatorium	30

Przygotowanie do zajęć	10
Czytanie wskazanej literatury	20
Przygotowanie pracy pisemnej	20
Przygotowanie do zaliczenia	10
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 90
Liczba punktów ECTS	ECTS 3

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
FPL_K2_K01	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do krytycznej oceny posiadanej wiedzy i ustawicznego jej doskonalenia, a także uznania znaczenia wiedzy dla rozwiązywania problemów poznawczych i praktycznych;
FPL_K2_K02	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do krytycznej oceny odbieranych treści, zestawiania i waloryzowania źródeł informacji, krytycznego uczestnictwa w procesach komunikacji społecznej;
FPL_K2_K03	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do aktywnego i odpowiedzialnego uczestnictwa w życiu społecznym, zwłaszcza do podjęcia partnerskiego dialogu z przedstawicielami odmiennych światopoglądów i postaw, różnych środowisk i kręgów kulturowych;
FPL_K2_K04	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do wykorzystywania wiedzy o języku, literaturze i kulturze rodzimej do budowania tożsamości zbiorowej i rozwijania więzi społecznych, inspirowania i organizowania działalności na rzecz środowiska społecznego, z wykazaniem wrażliwości etycznej związanej z własną pracą i udziałem w różnych formach życia zbiorowego;
FPL_K2_K05	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do podejmowania odpowiedzialnych działań na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego regionu, kraju i świata, krzewienia kultury języka i kultury czytelniczej;
FPL_K2_K06	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do inspirowania innych do uczestnictwa w kulturze oraz podejmowania działań dla dobra wspólnego;
FPL_K2_K09	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do odpowiedzialnego przyjmowania ról zawodowych, przestrzegania i rozwijania zasad etyki zawodowej oraz działań na rzecz ich respektowania.
FPL_K2_U04	Absolwent/ka potrafi rozpoznawać różne rodzaje tekstów, ze szczególnym uwzględnieniem komunikatów językowych, w tym literackich, przeprowadzać ich analizę i interpretację z wykorzystaniem odpowiednich narzędzi, zwłaszcza językoznawczych i literaturoznawczych;
FPL_K2_U06	Absolwent/ka potrafi formułować i wyrażać własne poglądy, posługując się właściwym stylem funkcjonalnym polszczyzny, dobranym adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, z uwzględnieniem ekspresywnych, estetycznych i pragmatycznych właściwości języka polskiego;
FPL_K2_U07	Absolwent/ka potrafi formułując i artykułując wnioski na podstawie poprawnie przeprowadzonych i uargumentowanych rozumowań, odwołujących się do wiedzy, prowadzić debaty i brać udział w dyskusjach, zwłaszcza odnoszących się do zagadnień językowych, literackich i kulturowych;
FPL_K2_U09	Absolwent/ka potrafi współdziałać z innymi osobami, planować i organizować prace zespołu, a także kierować nimi;
FPL_K2_W01	Absolwent/ka zna i rozumie w pogłębiony sposób teoretyczne uwarunkowania literaturoznawstwa i językoznawstwa, procedury poznawcze i metodologie właściwe dla tych dyscyplin, wykorzystywaną na ich obszarze terminologię, jak również właściwe dla wybranych tradycji, teorii lub szkół badawczych zaawansowane metody analizy i interpretacji różnych tekstów ze szczególnym uwzględnieniem komunikatów językowych, w tym literackich;
FPL_K2_W02	Absolwent/ka zna i rozumie w pogłębiony sposób główne tendencje rozwojowe literaturoznawstwa i językoznawstwa, a także usytuowanie, miejsce i znaczenie polonistyki w obszarze badań humanistycznych;
FPL_K2_W04	Absolwent/ka zna i rozumie w pogłębiony sposób współczesną literaturę oraz zjawiska współczesnego życia literackiego i kulturalnego, a także metody i teorie pozwalające wyjaśniać zależności między nimi oraz sytuować je w kontekście fundamentalnych dylematów współczesnej cywilizacji i kultury;
FPL_K2_W06	Absolwent/ka zna i rozumie w pogłębiony sposób współczesny język polski wraz z jego uwarunkowaniami analizowanymi z wykorzystaniem podbudowanej teoretycznie wiedzy językoznawczej, a także jego tendencje rozwojowe, etykę i estetykę słowa oraz wieloczynnikowe relacje między językami we współczesnym świecie;
FPL_K2_W08	Absolwent/ka zna i rozumie w szerokim zakresie wybrane idee filozoficzne i estetyczne, zarówno te istotne dla zrozumienia przebiegu procesu historycznoliterackiego i jego uwarunkowań, jak i te, które stymulują rozwój humanistyki współczesnej, stanowią zaplecze jej metod, teorii i dyskursów, zwłaszcza w odniesieniu do literaturoznawstwa i językoznawstwa;

Kod	Treść
FPL_K2_W09	Absolwent/ka zna i rozumie w szerokim zakresie główne uwarunkowania wiedzy o kulturze, jej systemach i społecznych obiegach, regułach komunikacji społecznej, także w odniesieniu do społeczno-kulturowej roli odgrywanej współcześnie przez nowe media komunikacyjne;
FPL_K2_W10	Absolwent/ka zna i rozumie w pogłębiony, uporządkowany i pobudowany teoretycznie sposób wybrane zagadnienia szczegółowe z zakresu literaturoznawstwa, językoznawstwa, ich subdyscyplin lub innych pokrewnych dyscyplin humanistycznych, niezbędne do samodzielnej realizacji złożonego zadania badawczego;